

Ю. М. Ситник

«ДУБЛІНЦІ» ДЖЕЙМСА ДЖОЙСА У РЕЦЕПЦІЇ РАДЯНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ КРИТИКИ

Джойс хорош. Он хороший писатель.
Он нравится, потому что непонятен
и в то же время любому доступен.
Гертруда Стайн [3]

За весь час існування „Дублінців" Д. Джойса стааіення критиків як до самої збірки, так й до творчості ірландського письменника в цілому було суперечливим. Це можна пояснити тим, що Д. Джойс, звертаючись до певного жанру літератури, перетворював його у щось надзвичайне та унікальне, що й призводило до неприйняття й нерозуміння першими читачами та критиками творів великого майсіра.

У „Дублінцях" Д. Джойс виступає як творець абсолютно нового типу оповідань й, за висловом Е. Гончаренко, „постійно порушує жанрові очікування читача" [1]. У збірці майже повністю відсутні інтрига, пригоди, події, характеристики та пояснення будь-якого типу. Читач залишається з враженням, що ці оповідання „ні про що", а це, на думку критиків, є результатом „бідного" стилю, мета якого полягає у міметичному віддзеркаленні бідності дублінського жи гтя.

Д. Джойс своїми творами, і зокрема „Дублінцями", відкрив для нас внутрішню реальність, реальність більш глибоку, ніж зовнішня, а тому, що було не до кінця усвідомленим у літературі, надав статус „інтелектуального". До Д. Джойса митець шукав джере ло натхнення у різних сферах життя, а ірландський письменник перетворив на таке невичерпне джерело самого себе.

На радянському та пострадянському просторі творчість Д. Джойса вивчало багато письменників, науковців та дослідників, але, на жаль, опануванні! його прози, зазвичай, стосувалося лише двох романів - „Портрету митця замолоду" й „Уліссу". „Дублінці" залишаються мало дослідженими в Україні та у Росії навіть і у наш час, тоді як за кордоном існує велика кількість критичних статей та наукових праць, присвячених кожному з оповідань збірки.

Відтак історія „радянського" Д. Джойса і його появи на вітчизняних теренах - це, певно, одна з найбільш цікавих сторінок культури того часу.

Після революції 1917 р. з'являються дві „держави", дві культури, які сприймають та оцінюють феномен Д. Джойса зовсім по-різному. У світі діаспори „емігрантської Росії" твори Д. Джойса сприйняли уважно та зацікавлено. Так, В. Набоков, один з найбільш відомих письменників-емігрантів, неодноразово писав про Д. Джойса, читав лекції, присвячені його творчості, зустрічався і розмовляв з митцем особисто. Але у російського письменника було своє, індивідуальне ставлення до Д. Джойса: визнаючи його

геніальність, В. Набоков не сприймав і не читав творів Д. Джойса, окрім, певно, одного - „Улісса", відмінним знавцем якого він залишається й у наш час.

Серед молодих емігрантів, які вивчали творчість Д. Джойса, необхідно вказати на В. Діксона, Б. Поплавського та Ю. Фельзена.

Взагалі, посилаючись на позицію С. Хоружого, історію Д. Джойса у Радянському Союзі можна умовно поділити на три періоди:

- 1 20-і рр. ХХ ст. - „період ознайомлення", коли загальний читач мав змогу) отримати бодай якусь інформацію та уявлення про твори Д. Джойса;
- 2 30-і рр. ХХ ст. - „ідеологічний період", коли Д. Джойса та його твори було піддано безпідставній критиці, в основі якої лежали не естетичні, а ідеологічні критерії;
- 3 60-80-90-і рр. ХХ ст. - „бюрократичний період", коли про Д. Джойса писали тільки окремі постаті, яким було дозволено, і писали вони, таким чином, лише те, що було дозволено владою.

Зокрема, вперше на радянському просторі ім'я Д. Джойса з'являється у розділі „Бібліографія та хроніка" журналу „Сучасний Захід" (№ 1, 1922 р.). у рік, коли вийшов друком „Улісс" (1922 р.), але про самого „Улісса" ще не згадувалося. Д. Голдрінг надіслав з Лондону свої нотатки, що мали назву „Нова англійська література", і в них було написано таке: „Є ціла низка талановитих письменників, яких я не можу віднести до будь-якої категорії <...> серед них - ірландець Джойс, який прославився своїм ексцентричним стилем..." [7]. У наступному числі журналу (№2, 1923 р.) Д. Джойса репрезентують вже як відому постать у літературі ХХ століття.

1928 р. у журналі „Вісник іноземної літератури" (№ 10, 1928 р.) з'являється справжня кваліфікована стаття, присвячена Д. Джойсу. її автор, ірландець Ю. Фогарті, був паризьким знайомим Д. Джойса, й тому у статті мав змогу охарактеризувати Д. Джойса не тільки як письменника, а й як людину, відносини якої із суспільством були вкрай напруженими та складними.

У цей період з'являються й перші переклади творів Д. Джойса російською мовою. 1927 р. у Ленінграді окремою книжкою вийшли друком „Дублінці" (одинадцять з п'ятнадцяти оповідань) у перекладі О. Федотової. Проте важко сказати якими були відгуки на це видання „Дублінців", тому що майже не залишилося інформації про критичні коментарі з цього приводу.

1928 р. Д. Джойсом починає захоплюватися С. Ейзенштейн. Ця „любов" згодом буде названа критиками „єдиною плідною зустріччю радянського мистецтва з видатним ірландцем" [6]. Відомий радянській кінорежисер формулює концепцію „інтелектуального кінематографу", згідно з якою центром уваги кіно має бути свідомість людини - і саме це й приваблює С. Ейзенштейна у творчості Д. Джойса. В одній зі своїх статей кінорежисер пізніше напише: „На мовній кухні літератури Джойс займається тим самим, чим я марю щодо лабораторних розвідок в області кіномови" [7].

С. Ейзенштейн вважав також, що техніка Д. Джойса, в основі якої лежить феномен внутрішньої мови, - це готове рішення головних питань

кіномистецтва. У статті „Одолжайтесь" він стверджував, що внутрішній монолог повинен стати головним та універсальним методом звукового кіно. Утім, лише джойсівський літературний монолог є, на думку С. Ейзенштейна, продуктивним для кіно, тому що інші письменники не володіють такою віртуозною технікою монтажу.

Захоплюючись ранньою творчістю Д. Джойса, кінорежисер мав бажання екранізувати „Дублінців", про що свідчать проекти сценаріїв, які залишилися в архіві С. Ейзенштейна, але здійснити ці задуми великий кінорежисер, на жаль, не встиг.

Наступний період, період 30-х рр, зумовлюється зростанням уваги до Д. Джойса та його творів. Письменник навіть опиняється, хоч й не надовго, у центрі активної літературно-політичної дискусії.

Культура на той час зазнала, як відомо, глобальної ідеологізації: було сформовано єдину жорстоку систему, що суворо визначала зміст та тенденції літературного процесу. Отож у відповідності до тодішніх політичних настанов вся література поділялася на три групи:

- 1 „справжні, щирі" твори, які відповідали вимогам соціалістичного реалізму;
- 2 так звані „ворожі" твори, що мали відношення до мистецької діяльності ворогів соціалістичного реалізму;
- 3 твори агентів „ворогів".

За цією схемою Д. Джойса було зараховано до „ворогів" соціалістичного реалізму. Попри те, що у цей період про Д. Джойса говорили більш, ніж будь-коли ще, не можна розглядати цей етап, як період активного вивчення творчості Д. Джойса у Радянському Союзі. Це був не літературний, а, радше, ідеологічний фазис, який тільки зовні мав літературну форму.

Дискусії, які виникали на з'їздах й інших зібраннях письменників СРСР були поверховими, тому що майже всі, хто брав у них участь, не мали жодного уявлення про Д. Джойса. Критики останнього або не читали його творів взагалі, або читали лише деякі уривки у перекладах. Критичні та аналітичні статті, яких достатньо було написано у той час, повністю відповідали ідеологічним вимогам держави і зовсім не допомагали кращому розумінню та сприйняттю творів Д. Джойса.

Статті, присвячені творчості Д. Джойса, було написано, головним чином, трьома критиками: Д. Мирським, Р. Міллер-Будницькою та О. Старцевим.

Д. Мирський мав вишуканий літературний смак та неабиякий талант критика, але його лояльне ставлення до влади та щира віра у постулати соціалізму, не дозволяли йому об'єктивно аналізувати творчість ірландського письменника. Єдине, що він міг собі дозволити по відношенню до Д. Джойса, - це лише нескінченний плин лайливих штампів.

Натомість серію статей Р. Міллер-Будницької можна було б охарактеризувати через очевидну еволюцією ідейних настанов, цим статтям притаманним. Так, перша з них, стаття 1934 р., була найбільш академічною. Р.

Міллер-Будницька обмірковувала у ній значення Гомерового міфу в „Уліссі”, стиль роману, те, яку роль відіграє іронія та пародія у творчості Д. Джойса, наявність зв'язку з фройдизмом і навіть зміст джойсівського мовотворення. Проблематика статті була живою та вагомою, проте рівень дослідження не дуже глибоким. Своєю чергою, стаття 1937 р. виявилася полярно відмінною від попередньої. У ній Р. Міллер-Будницька іменувала Д. Джойса „расистом”, „ворогом гуманізму”, „творцем реакційної утопії”, метою якої маво б бути, на думку авторки, світове володарювання Ірландії [7].

І, нарешті, статтям О. Старцева властивою була поміркованість та обачність. У своїх перших критичних відгуках він дотримувався зображувально-інформаційного стилю, хизуючись власною ерудицію та уникаючи різких оцінок. 1936 р. він присвятив дві невеличкі замітки „Уліссу”, а 1937 р. звернувся до більш нейтральної ранньої творчості Д. Джойса, зазначаючи літературні паралелі та вплив А. Чехова у „Дублінцях” та Г. Ібсена і Г. Флобера у „Портреті художника змолodu”.

Проти Д. Мирського та його зваженої критики виступив В. Вишневський, автор „Оптимістичної трагедії”. Однак цей виступ, проголошений на з'їзді письменників у серпні 1934 р., був дуже специфічним: радянський драматург закликав вивчати твори Д. Джойса для того, щоб краще розуміти „ворога”. Прикметно, що В. Вишневський був не єдиним, хто приділив тоді свою увагу Д. Джойсу. У доповіді К. Радека завершальний підрозділ мав назву „Джеймс Джойс або соціалістичний реалізм?”, а письменник розглядався як „ворог щирих творів соціалізму”. Разом з тим, як не дивно, з тезами К. Радека не погодився німецький поет та журналіст В. Герцфельде, що виступив на захист Д. Джойса. Але наступного дня у газеті „Известия” під заголовком „Про метод Д. Джойса та революційну літературу” було надруковано все ж таки промову К. Радека.

Висловлювалися про Д. Джойса та переклад його книг російською мовою і такі письменники, як М. Кольцов, Л. Нікулін, С. Третьяков та М. Богданов, але й ці критичні оцінки, зроблені радянськими „інженерами людських душ” на адресу ірландського митця, були, радше, негативними, ніж позитивними.

Утім, Д. Джойса продовжували перекладати російською мовою. 1937 р. з'явилося повне видання „Дублінців” з невеличким стриманим коментарем М. Гаріна. М. Богословською-Бобровою було зроблено переклад „Портрета художника змолodu”, однак цей твір надруковано набагато пізніше - лише 1976 р. Також В. Стеничем було розпочато роботу над повним перекладом „Улісса”, проте 1937 р. цього видатного перекладача заарештували і 1938 р. розстріляли.

Водночас з В. Стеничем перекладами творів Д. Джойса, й зокрема „Дублінців” та „Улісса”, займалося перше перекладацьке об'єднання І. Кашкіна. „Кашкінці” працювали над перекладом „Улісса” і паралельно готували до друку „Дублінців”. Збірка „Дублінці”, підготовлена ними, вийшла також 1937 р., але вже без їхніх прізвищ, які стали відомими тільки 1982 р, коли у бібліотечці

часопису „Иностранная литература" було вперше за довгий час підготовлено до друку оновлене видання збірки „Дублінці".

Попри існуючі на той час перепони та негативне ставлення представників офіційних кіл до Д. Джойса, з ексцентричним класиком відбувалися особисті зустрічі радянських письменників. Першим був І. Еренбург, який згадував про знайомство з видатним письменником у своїх мемуарах. Видатна подія буцімто сталася 1927 р. у московському Пен-клубі з нагоди свята, влаштованого на честь І. Еренбурга, І. Бабеля та І. Звево. Та, за свідощтом Н. Франка, італійського журналіста та близького знайомого Д. Джойса, перша зустріч І. Еренбурга з Д. Джойсом відбулася ще 1926 р. у паризькій квартирі ірландського письменника. Це побачення влаштував на прохання І. Еренбурга саме Н. Франк.

Окрім І. Еренбурга та І. Бабеля, особисто знайомим з Д. Джойсом був і вищезгаданий В. Вишневський. Розмова ірландського та радянського письменників була нетривалою та малозначущою. Коли наприкінці 30-х рр., перебуваючи у Парижі, В. Вишневський намагався зустрітися з Д. Джойсом, останній не відразу погодився на цю зустріч: „Навіщо ви прийшли до мене, юначе, ваша держава забороняє друкувати та читати мої твори" [6], - так аргументував Д. Джойс своє небажання спілкуватися з радянськими митцями. Але завдяки В. Вишневському, Д. Джойс дізнався, що його твори почали перекладати на батьківщині Л. Толстого ще з 1925 р., тобто раніше, ніж у будь-якій іншій країні. У нотатках В. Вишневського, які він зробив після цієї зустрічі, домінувало враження про фізичну тендітність та майже повну сліпоту Д. Джойса.

Пізніше у журналі „Интернациональная литература" з'явилася інформація про деякі події у творчості письменника, про вихід друком його біографії, а також про смерть митця. Некролог було розміщено у лютневому числі цього часопису за 1941 р. Після цього публікацію будь-яких творів Д. Джойса і навіть згадки про нього заборонили, внаслідок чого стала неможливою і критична рефлексія щодо його книг.

Знову ім'я Д. Джойса почали згадувати у період, який було названо істориками „хрущовською відлигою". А вже за часів так званого „застою" його ім'я стало регулярно з'являтися на сторінках тодішньої фахової преси, хоча й не так часто, як це було у 30-і рр.

Сприйняття „Дублінців" зарубіжною критикою теж було неоднозначним, але не через причини, звісно, ідеологічні. У липні 1904 р виходять друком перші оповідання майбутньої збірки „Дублінці" („Сестри", „Евеліна", „Після гонок"). Цікаво, що Д. Джойс створював ці оповідання з думкою про них як про елементи єдиного циклу під назвою „Дублінці", але спочатку підписував їх псевдонімом „Стівен Дедал". Публікація творів закономірно спричинила й перші відгуки критиків, які аж ніяк не можна було назвати позитивними. Але це не зупинило Д. Джойса, і він додав до надрукованих ще одне оповідання, яке мало назву „Земля".

З травня по жовтень 1905 р. було написано ще вісім оповідань, і їхня кількість у збірці „Дублінці” збільшилася до дванадцяти. Автор почав клопати про видання оповідань окремою книгою, але через неприхильність критиків майже шість видавців відмовилося друкувати збірку.

У наступні два роки Д. Джойс додав до дванадцяти оповідань збірки ще три оповідання: „Хмарка”, „Два лицарі” та „Мертві”. Процес написання останньої новели був довгим, але досить продуктивним. „Мертві” відрізняються серед інших новел збірки не тільки своїм обсягом, а й наявністю у цьому оповіданні ліричних відступів та нових мотивів, таких, як ревності і смерть. Однак й інші оповідання, і збірка в цілому були новим та вражаючим явищем для свого часу, тому й не дивно, що видавці побоювалися друкувати „Дублінців”.

Нарешті один з них - Дж. Роберте, діяч ірландського відродження й давній знайомий Д. Джойса, вирішив все ж таки видати друком цю збірку. Натомість протягом декількох років поспіль Дж. Роберте „катував” Д. Джойса нескінченними вимогами, аби письменник вніс зміни у зміст новел, затягував виконання чи й зовсім відмовлявся виконувати свої, вже узгоджені зобов'язання. 1912 р. Д. Джойс з'являється у Дубліні чи не лише заради збірки й з радістю дізнається, що наклад книги було надруковано. Друкарям залишалося тільки опрацювати книгу, але тут Д. Джойс почув нові вимоги від горе-видавця. Свої претензії мав також і палітурник. А на додаток вони разом з видавцем вирішили, що збірка недостатньо „патріотична”, і відмовилися віддавати її письменнику. Наступного ж дня, 11 вересня 1912 р., ці добродії взагалі знищили весь наклад. Неприємно вражений цією подією, Д. Джойс того ж дня залишив батьківщину, щоб більше вже до неї ніколи не повертатися.

Друкарські поневіряння збірки вражають. Сьогодні, все те нібито грубе або непристойне, що відштовхувало ірландських книговидавців, здається кумедним: реальні назви ірландських трактирів; епітет „bloody”; натяк на гомосексуальну тему; аморальні сцени та вислови, на кшталт „джентльмен, який живе на дві оселі” і т. д. Критики постійно доповнювали списки того, що не дозволяло видавати друком збірку „Дублінці”. Все це доводило письменника до сказу: „Здається мені, що видавці та палітурники змовилися проти мене <...> й відмовляються друкувати будь-що написане мною” [3].

Та, попри всі ці митарства, збірка „Дублінці” все ж таки вийшла друком. Ця подія відбулася в Англії 1914 р., і майже відразу у пресі з'явилася низка критичних коментарів. Одним з тих, хто відреагував майже миттєво, був У. Йейтс. Він писав: „У „Дублінцях” Д. Джойс постає великим майстром коротких оповідань, оповідань нового для читача типу”. Твори Д. Джойса він розглядав як такі, що здійснили переворот у літературі, оскільки порушували чи не усі традиційні уявлення про цей жанр.

Джойсівському оповіданню властива конкретна, прониклива спостережливість, вільна від моралізаторства та зовнішніх вражень письменника. За словами С. Хоружого, у Д. Джойса у процесі написання

„Дублінців" виникла ідея щодо своєрідної біологічної паралелі між літературним твором та організмом людини, розвитком художнього феномену (образу, сюжету, форми) та розвитком ембріону. Відтак Д. Джойс намагався зобразити місто у збірці як своєрідне створіння, й тому весь цикл оповідань відповідає стадіям життя людини: дитинству, юності, зрілості та старості. В оповіданнях присутні й елементи того, що інколи називають „міметичним стилем Д. Джойса": йдеться про те, що стиль описі в наслідує предмет, який зображується у творі, а риси стиля повторюють риси предмету, копіюючи їх у словесному матеріалі. Відображення цих ідей ми знаходимо вже у першому оповіданні збірки, яке має назву „Сестри". Новела розповідає про померлого паралітика, і розповідь про це визначається очевидною млявістю та повільним ритмом, що дуже нагадує поведження старої та хворої людини.

У збірці бачимо також завзяте прагнення автора правдиво відобразити життя Дубліна. Навіть у незначних дрібницях давався взнаки „гіпернатуралізм": Д. Джойс старанно дотримувався відповідності усім міським реаліям тогочасного Дубліна, відтворених у його збірці (назви вулиць, трактирів, відстані, розклади та маршрути транспорту).

1914 р. починається тісна співпраця Д. Джойса з колом лондонського часопису „Егоїст". Е. Паунд написав Д. Джойсу листа, у якому запропонував письменнику надрукувати оповідання збірки на сторінках одного з чотирьох журналів, з якими співпрацював Е. Паунд. „Егоїст" був одним з цих видань. Незабаром, отримавши й прочитавши „Дублінців", Е. Паунд став одним з перших європейських літераторів, які змогли повною мірою оцінити творчість Д. Джойса як нове слово у літературі, а потому залишитися також ще й палким прихильником ірландського письменника. „Е. Паунд витяг мене з ями...", - скаже пізніше з цього приводу Д. Джойс [7].

Попри те, що перший відгук Е. Паунда на появу збірки був позитивним, критики не сприйняли „простоти" „Дублінців". Так звана „простота", „прозорість" текстів „Дублінців" часто призводила до нерозуміння оповідань, тому що була результатом нової, спрощеної організації тексту.

Починаючи з 1940-1960-х рр., критика починає бачити складність „простоти" джойсівських новел, що призводить до домінуючої у 1960-80-х рр. ідеї єдності усього циклу. Процес створення оповідань і формування циклу розглядається як постійна реконструкція, як подолання Д. Джойсом не тільки літературних стилів минулого, а й власного стилю заради все нових і нових пошуків.

На думку Е. Гончаренко, у стилі книги значну роль відіграють цитати, здебільшого приховані. Це дає можливість критикам вибудовувати єдність тексту на основі гомерівських та дантових підтекстів, вбачаючи всюди у збірці ці символи. Також критики доходять висновку про те, що об'єднуючим фактором збірки є Дублін, який виступає і як локус, і як образ. Д. Джойс, на думку критиків, зробив Дублін і темою, і образом, і лейтмотивом книги, створивши новий тип циклів, успадкованих пізніше Ш. Андерсоном у

„Вайнсбурзі. Огайо“, Е. Хемінгвеєм у творі „У наші часи“ та В. Фолкнером у сазі про Йокнапатофу.

Таким чином, характер та зміст рецепції вітчизняною та зарубіжною критикою творчості Д. Джойса в цілому і збірки його оповідань „Дублінці“ у виразний спосіб свідчить про те, що з різних причин твори одного з найт&тановитіших письменників ХХ століття зазнали неадекватних оцінок, внаслідок чого Джойсівський дискурс, вочевидь, потребує системного, багатоаспектного та неупередженого дослідження передусім у рамках вітчизняних літературознавчих розвідок.

Література

1. Андреев Л. Г. Зарубежная литература XX века: [учеб. для вузов] / Андреев Л. Г., Карельский А. В., Павлова Н. С. - [2-е изд., испр. и доп.]. - М.: Высш. шк., 2004. - 559 с.
2. Гениева Е. Из-за Джойса [Электронный ресурс] / Е. Гениева // Вестник Европы - 2005. - № 15. - Режим доступа к журн.; <http://magazines.russ.ru/vestnik/2005/15/ge41/html>.
3. Гончаренко Е. П. Проза Джеймса Джойса і проблема новаторства в англійському модернізмі початку XX століття : автореф. дис. на здобуття наук.ступеня д-ра філол. наук: спец. 10.01.04. - «Література зарубіжних країн» / Е. П. Гончаренко. - К., 2001. - 36 с.
4. Грация де Э. Девушки оголяют колени везде и всюду [Электронный ресурс] / Э. де Грация // Иностранная литература - 1993. - № 7. - Режим доступа к журн.: <http://magazines.russ.ru/inostran/>.
5. Зарубежные писатели : библиографический словарь в 2 ч. / [Под ред. Н. П. Михальской.]. - М.: Просвещение, 1997. - 476 с.
6. Фостер Р. В иной плоскости. Джеймс Джойс в Триесте [Электронный ресурс] / Р. Фостер // Интеллектуальный форум - 2003. - № 13. - Режим доступа к журн.: http://if.russ.ru/issue/I3/20030615_foster.html
7. Хоружий С. С. Улисс в русском зеркале [Электронный ресурс] / С. С. Хоружий / Режим доступа: <http://joyce.msk.ru/horuj.htm>.
8. Joyce J. Dubliners [Электронный ресурс] / J. Joyce - Режим доступа: <http://en.wikipedia.org/wiki/Dubliners>.

Анотація**Ю. М. Ситник****„ДУБЛІНЦІ" ДЖЕЙМСА ДЖОЙСА
У РЕЦЕПЦІЇ РАДЯНСЬКОЇ ТА ЗАРУБІЖНОЇ КРИТИКИ**

У статті розглядається характер та зміст рецепції радянською та зарубіжною критикою творчості Д. Джойса в цілому і збірки його оповідань „Дублінці" зокрема. Доведено, що з різних причин ставлення радянських та зарубіжних критиків до творчості одного з найталановитіших письменників ХХ століття було неадекватним. Зроблено висновки про те, що Джойсівський дискурс потребує системного, багатоаспектного та неупередженого дослідження передусім у рамках вітчизняних літературознавчих розвідок.

Ключові слова: рецепція, неадекватне ставлення критики, неупереджене дослідження Джойсівського дискурсу.

Аннотация**Ю. Н. Сьпник****«ДУБЛИНЦЫ» ДЖЕЙМСА ДЖОЙСА
В РЕЦЕПЦИИ СОВЕТСКОЙ И ЗАРУБЕЖНОЙ КРИТИКИ**

В статье анализируется характер рецепции советской и зарубежной критикой творчества Д. Джойса в целом и сборника его коротких рассказов «Дублинцы» в частности. Доказано, что в силу разных причин, отношение отечественных и зарубежных критиков к творчеству одного из самых талантливых писателей ХХ века было неоднозначным. Сделан вывод о необходимости систематического и непредвзятого литературного исследования Джойсовского дискурса.

Ключевые слова: рецепция, неоднозначное отношение критики, непредвзятое исследование Джойсовского дискурса.

Summary**J. N. Sytnic****THE ATTITUDE OF NATIVE AND FOREIGN CRITICS
TOWARDS "DUBLINERS" BY JAMES JOYCE**

The academic article carefully analyses the attitude of native and foreign critics towards James Joyce and his collection of fifteen short stories "Dubliners". It is proved in this piece of writing that the position of native and foreign critics to one of the most talented writers of the 20th century was negative and hostile mostly. The author of the article came to the conclusion about further detailed and intensive studying of "Dubliners" written by James Joyce.

Key words: attitude, negative position of critics, further detailed studying of "Dubliners" written by James Joyce.